

בעזהש"ת

דברי תורה

מאת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שנאמרו

בסעודת רעוא דרעוין

פרשת וארא

שנת תש"ע לפ"ק

יוצא לאור ע"י

מכון מעדני מלך וויען

גליון תקצ"ב

להשיג אצל
מכון מעדני מלך וויען

185 Wilson St.
Brooklyn N.Y. 11211
718.388.1751.#117

דברי תורה

בסעודה שלישית פרישת וארא תשי"ע לפ"ק

שם) שלשה מתנות טובות נתן הקב"ה לישראל, וכולן לא נתנן אלא על ידי יסורין, ואלו הן, תורה, וארץ ישראל, והעולם הבא ע"ש. ולפעמים באים יסורין לנסיון, לנסות האדם אם יתערס על קונו ויקבלנו באהבה, ולתת לו שכר על שלימות אמונתו בה'. וגם השיעבוד במצרים היה לתכלית הטוב, ויוציא אתכם מכור הצרול ממצרים להיות לו לעם נחלה כיום הזה (דברים ד-כ), ואם כן מה היה טענת משה רבינו למה הרעות.

וַנִּרְאֶה דאיתא בגמרא (סוכה נב): אמר רבי שמעון בן לקיש יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ומצקש להמיתו, שנאמר (תהלים לו-לב) נופה רשע לצדיק ומצקש להמיתו. ואלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו שנאמר ה' לא יעזבנו צידו ע"כ. הרי לנו כי יצרו של אדם קשה מאד, שעומד ממעל להאדם להטותו מהדרך הישר עד כדי להמיתו, אבל אם רוצה

וַיֵּשֶׁב משה אל ה' ויאמר, אדני למה הרעותה לעם הזה, (ואם תאמר מה איכפת לך, קובל אני על ששלחתי. רש"י), למה זה שלחתי וגו', וידבר אלקים אל משה (דבר אמו משפט על שהקשה לדבר ולומר למה הרעותה לעם הזה. רש"י), ויאמר אליו אני ה' (דאמגליתי לך בגו סניא. תרגום יונתן), וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב בא-ל שדי וגו' (ה-כב). ויש להבין, למה הזכיר לו כעת שהתגלה לפניו בתוך הסנה. ולא היה צורך הודיעו באיזה שם התגלה להאבות שהיה בשם שדי.

וּבְעִיקַר הדבר יש להבין טענת משה למה הרעותה, הלא כל מה דעביד רחמנא לטב. ותכלית היסורין הוא לטובה על כמה פנים, חדא שמכפרת עון, וכמאמרם (צרכות ה.) יסורין ממרקין עונותיו של אדם. ולפעמים הוא הכנה שיוכל לקבל אחר כך רוב טובה ושכר על זה, וכמאמרם

להתגבר עליו יש סיוע מלמעלה, וה' לא יעזבנו צידו. ואמרו (שם נב.) דלעתיד לבוא מציאו הקב"ה ליצר הרע ושחטו בפני הנדיקים ובפני הרשעים, הללו זוכין והללו זוכין, נדיקים זוכין ואומרים היאך יכולנו לכבוש את ההר הגבוה הזה ע"ש.

להתקרב אל ה', הן קודם החטא, שיצרו של אדם מתגבר עליו, וה' לא יעזבנו צידו, שנותן לו כח להתגבר על יצרו. והן לאחר החטא יש סיוע מלמעלה שיוכל לשוב, והקב"ה פותח לו פתח מיוחד שיוכל ליכנס בחזרה, וצא ליטור מסייעין אוחו.

ואמרו עוד (שבת קד.) דאתו דרדקי לבי מדרשא, ודרשו אותיות התורה, קו"ף קדוש, רי"ש רשע. ומאי טעמא מהדרה תגיה דקוף לגבי ריש [כעין זיין שעושין בסופו של גג קוף]. אמר הקב"ה אם חוזר בו, אני קושר לו כתר כמותי. ומאי טעמא כרעיה דקוף תלויה [שאינה מדבקת עם גגה], אי הדר ציה ליעייל. ופרין וליעול צהך [יקיף תחת רגלי הקוף ויכנס בפתח של ימין]. ומשני מסייע ליה לריש לקיש דאמר מאי דכתיב (משלי ג-לד) אם ללצים הוא יליך, ולענוים יתן חן, צא ליטמא פותחין לו, צא ליטור מסייעין אוחו [ומכניס לו פתח] ע"כ. ואיתא בגמרא (פסחים קיט.) מאי דכתיב (יחזקאל ח-ה) וידי אדם מתחת כנפיהם, ידו כתיב, זה ידו של הקב"ה שהוא פרושה תחת כנפי החיות, כדי לקבל צעלי תשובה, מפני מדת הדין [שמקטרגת ואומרת לא תקבלם, והוא מקבלם בסתר] ע"כ. — הרי לנו כי יש סיוע מלמעלה שיוכל האדם

ואמרו לזהו הכוונה במה שאמרו תז"ל (ראש השנה יז:) ה' ה' [מדת רחמים הוא] א-ל רחום וחנון (שמות לד-ו), אני הוא קודם שיחטא האדם [אני מרחם קודם שיחטא], אני הוא לאחר שיחטא אדם ויעשה תשובה [אני מרחם לאחר שיחטא אם ישוב] ע"כ. וברא"ש שם הקשה, ואם תאמר מה נריך האדם למדת רחמים קודם שיחטא. ויש לומר אף על פי שגלוי וידוע לפניו שסופו לחטוא, מתנהג עמו במדת הרחמים צאשר הוא שם. אי נמי קודם שיחטא בעבודה זרה, אף על פי שחשב לעבודה, ומחשבת עבודה זרה הקב"ה מרפה למעשה (קידושין לט:) ע"כ. ולפי מה שנתבאר גם קודם שיחטא האדם, הוא נריך לרחמי שמים לסייעו מיצרו שרונה להתגבר עליו ולהמיתו, וה' לא יעזבנו צידו, וזהו אני ה' קודם שיחטא, שעומד אל האדם לסייעו שיוכל להתגבר על יצרו, ולא יצא לו צקישוי כל כך.

משה מילתא זוטרתא היא וכו' ע"ש. ולכאורה הלא משה דיבר זאת לצני ישראל, אשר לגביהם לא היתה זו מילתא זוטרתא, ולמה אמר מה ה' אלקיך שאל מעמך. וכתב בתולדות יעקב יוסף (פ' תולדות) דהכוונה הוא, אין לגבי משה, אם שרוי אדם במחיתו של משה, והוא דבוק בו ושומע ממנו תוכחת חיים, אז אין מילתא זוטרתא היא לכל אחד ע"ש.

ובנועם מגדים (פ' שמות) כתב לפרש הכתוב, הנה עם צני ישראל רב ועזום ממנו, הבה נתחכמה לו פן ירצה (א-ט). וברש"י הבה נתחכמה לו, למושיען של ישראל ע"כ. והענין הוא, דתמיד קם לו לעם ישראל מנהיג, המעודד ומחזק אותם בכל עת זרה, מאמץ את לבם ורוחם בדברים ועזות בכל שעת משבר, אינו מניחם להתרפות באמונתם בזמן של נסיונות, ובכך הוא מושיעם. דבר זה ידוע להם לשונאי ישראל שצכל הדורות, ולפיכך זוממים הם תמיד מחשבות רעות כנגד המנהיג והמושיע היהודי, כיצד לצטל את השפעתו על העם היהודי, וכך להחלישו ולהכריעו כליל. מספרת לנו התורה, כי פרעה גם הוא אמר כך, הנה עם צני ישראל, הנה צוה טמון סוד שלמותו של עם ישראל, רב ועזום, שתמיד

והנה הסיוע הלו, זה בא להאדם על ידי הצדיקים שעמד הקב"ה ושתלן בכל דור, שהם מחזקים ומעודדים תמיד את בני ישראל שלא יכרעו ברך תחת פגעי הזמן, ומעוררים המון בית ישראל לאהבת ה' ויראתו ולעבדו בלבב שלם, ומעוררים לבבות ישראל לתשובה, אשרי זקנתנו שכיפרה ילדותנו. וידוע המעשה מהגה"ק בעל ישמח משה ז"ל (הוצא בייטב פנים לר"ה אות יא), שבנסעו לקבל פני רבו הקדוש מהרי"ם זלה"ה מלוצלין עוד צימי נעוריו, היה קשה בעיניו התנהגות החסידים בדבר ה', והתפלל אל השי"ת שבואו אל הצדיק יורהו תירוץ על ענין זה, וחשב שכבר אמרו חכמים הבא לטהר מסייעין אותו, לא אמרו מסייע לשון יחיד רק מסייעין לשון רבים, משמע הכל מסייעין, אם כן גם הצדיק יסייע אותו צוה. ובואו אל הקודש פנימה ביאר לו הצדיק ענינו, וידע צרוח קדשו מה שהוקשה לו, ומה שעלה בלבו על מאמרם הבא לטהר מסייעין אותו ע"ש.

ובגמרא (ברכות לג:) ועמה ישראל מה ה' אלקיך שאל מעמך כי אם ליראה את ה' אלקיך וגו' (דברים י-יג). אטו יראת שמים מילתא זוטרתא היא וכו'. ומשני אין לגבי

מזוי להם מנהיג חזק, רב עזום, אשר
נותן להם עוז ועזמה לעמוד בעת
צרה ומצוקה, לפיכך, הצה נתחכמה
לו, למושיען של ישראל ע"כ.

והנה משה רבינו העניו מאד מכל
האדם אשר על פני האדמה,
מגודל ענותותו לא הרגיש עצמו
ראוי להיות עומד בראש ישראל,
שיוכל הוא לחזקם ולעודדם שיקבלו
העוני והשיעבוד צמארים בטוב לבב,
וראה שאין דבריו עושים רושם
עליהם, כי בשעה שהכזיב פרעה עולו
עליהם הרעימו על משה, ירא ה'
עליכם וישפוט, אשר הבאשמתם את
ריחוני צעיני פרעה וצעיני עצדיו
(ה-כא). על כן הרע זאת צעיני של
משה, וטען לפני ה', הן עמם הדבר
למה הרעותה לעם הזה, לא קשה, כי
זהו נסיון לאותו הדור, אשר לטובתם
צריכים הם לעבור על כל זאת,
שיתחזקו באמונת ה' גם בשפלותם,
ולא יהרהרו אחר דרכי ה'. וכמו
שניסה ה' את האבות, כמבואר ברש"י
(ו-י), כשבקש אברהם לקבור את
שרה לא מלא קרקע, עד שקנה
צדמים מרובים, וכן ציחק ערערו
עליו על הצרות אשר חפר, וכן
ציעקב ויקן את חלקת השדה (בראשית
לג-יט) לנטות אהלו, ולא הרהרו אחר
מדותי ע"כ.

אך הא תינתח אם יש להם ראש רב
ומנהיג, אשר בעומם השפעתו
מדריך ומורה לכל העם, ומחזק את
לבם בדברי מוסר ואליו ישמעון, אז
תוכל לנסותם גם באופן כזה, ויעמדו
בנסיון על ידי החיזוק והעידוד שיקבלו
ממנהיגם. אבל אתה צחרת צי להיות
מנהיגם, ואין אני מתאים לתפקיד זה,
ונותן אתה להם נסיונות בלי סיוע
וכח לעמוד בהם, ולכן אני שואל למה
הרעותה לעם הזה, ואם תאמר מה
איכפת לי, הרי הוא לטובתם, קובל
אני על אשר שלחתני, אני איני ראוי
לתפקיד זה, והשפעתני עליהם מעוטה
היא, ואיך אתה מנסה אותם בקישוי
השיעבוד, ואין אתה מוסר אותם ציד
מי שיוכל לעמוד להם לעודדם בעת
צר להם, ולמה זה שלחתני, ושלח נח
ציד תשלח, מי שמתאים לזה.

ואמר שלח נח ציד תשלח, כי באמת
ידו של הקב"ה פרוסה מתחת
כנפי החיות לקבל שבים, אך אנו
עומדים רחוק מאד מאותו היד, ואין
לנו אומץ להתרומם להגיע אליה. אבל
הלדיקים שבדור הם משרבצים אותו
היד שיגיע גם לנו העומדים בתחתיות
ובשפלות. והוא על דרך שנאמר
במשה, ותשלח את אמתה ותקחה
(צ-ה), וברש"י ודרשו חז"ל את אמתה
את ידה, ונשתרצה אמתה אמות

יהיה המסייע ויערה עלינו רוח טהרה ממרום, וזה שאמר אין לנו להשען על המסייעין וזאתו, כי אם על אבינו שבשמים ע"כ.

וזדו שהשיב ה' למשה, שידע כי בני ישראל לעולם לא עומדים עלי קיוע ועזרה מלמעלה אף לרגע, וגם כאשר יחסרו הצדיקים, וחכמת הסופרים תסרת, ואין תוכחת, מכל מקום יש לנו על מי להשען, על אבינו שבשמים בעצמו, וקרוב ה' לגשברי לב. וזהו וידבר ה' אל משה ויאמר אליו אני הויה, אני בעצמי עומד עמהם לחוקם, ואינו בא בטרוניא עם בריותיו, ואינו נותן נסיון אלא כפי מה שיוכל האדם לעמוד בו. וזהו ממדות החסד, ה' ה' אני ה' קודם שיחטא האדם, אני ה' לאחר שיחטא, תמיד יש קיוע מאת ה' למי שבא לטהר, הן קודם החטא והן לאחריו, ואם כן למה אתה קובל למה הרעותה לעם הזה, שהוא יותר ממה שהם יכולים לקבל, ואין לנסותם ככה, תדע שאני ה' קודם שיחטא ואחר שיחטא, ומי שרצה להתדבק בה', ימצא תמיד עזר וקיוע מלמעלה.

ודבר זה הראה ה' למשה במראה הסנה, וירא והנה הסנה צוער

הרבה (סוטה יב:) ע"כ. הרי לנשון שילוח ציד, הוא לשרבב אותה להגיע למרחוק. וציקש משה שלא נא ציד תשלח, שלא נא השליחות הזה להיות מנהיג העדה, ציד תשלח, צמי שיש בו הכח לשרבב היד הפרוסה לקבל שצים, שיגיע אליהם.

אמונם הקב"ה השיב למשה גם לפי דעתו, וידבר אלקים אל משה ויאמר אליו אני ה', והענין הוא, דאיתא במשנה (סוטה מט:) בעקבות המשיח חונפא יגוי וכו', ואין תוכחת [אין לך אדם שיוכל להוכיח שכולם נכשלים בחטא] וכו', וחכמת סופרים תסרת, ויראי חטא ימאסו, והאמת תהא נעדרת וכו', ועל מי יש לנו להשען אלא על אבינו שבשמים ע"כ. וכתב בדברי יואל (פ' מקץ שמו), דלכאורה בכל הדורות כן הוא, שאין לנו על מי לסמוך וזאתו ית', ולמה חשבנו זאת מגריעותיה של דור עקבתא דמשיחא. אך הכוונה הוא, דדורות הראשונים היו רצים המסייעין צדינו לטהר מזהמת החטא, היינו הצדיקים שבכל דור ודור, שהשפיעו עלינו רוח טהרה וישועה צרותניות וצגשמיות, אמנם התאוננו חכמי המשנה ז"ל על מצב דור האחרון בעיקבתא דמשיחא, שיתמעטו הצדיקים ולא ימצאו, ויחסרו המסייעין צדינו, והקב"ה לצדו יתצרך

ואמור שוב, וארא אל אברהם וגו',
 והכוונה דאיתא במדרש (צ"ר
 לט-ה) אמר רבי יצחק משל לאחד
 שהיה עוזר ממקום למקום, וראה
 בירה אחת דולקת, אמר תאמר
 שהבירה זו בלא מנהיג, הניץ עליו
 בעל הבירה, אמר לו אני הוא בעל
 הבירה. כך לפי שהיה אבינו אברהם
 אומר, תאמר שהעולם הזה בלא
 מנהיג, הניץ עליו הקב"ה ואמר לו
 אני הוא בעל העולם ע"כ. דימה
 המדרש את העולם הזה לבירה דולקת,
 שהעולם כולו צוער באש התאוה של
 היצר הרע, ששולט על כל יושבי תבל,
 אנת נורא ואנת בשרא, ותמה אברהם
 איך יכולים להתקיים בעולם כזה
 שהבירה דולקת, כאשר אין סיוע ועזר
 אלקי מלמעלה על האדם. ואמר לעצמו
 שלא יתכן שיצרא ה' עולם כזה להיות
 דולקת, וכופה רשע לצדיק ומבקש
 להמיתו, ולא יהיה שומר ועוזר וסומך
 להאדם הרוצה לילך צדק הטוב. הניץ
 עליו הקב"ה ואמר לו אני הוא בעל
 הבירה, אני הנתי אותה באש, ואני
 עומד שם ומשגיח ועוזר לכל מי
 שרוצה להנצל מהאש הגדולה הזאת,
 ואין אני בא בטרוניא עם הבציות.
 ואם כי אין אנו זוכין לראות את
 סיועו בגלוי, אבל הוא מניץ מן
 החרכים, להושיע כל ענוי ארץ הבאים
 להתטרה.

באש והסנה איננו אוכל וגו', ויקרא
 אליו אלקים מתוך הסנה (ג-ד).
 והענין כי הסנה מורה על הרשעים
 שהם הקוים שבכרם ישראל (וכלשון
 הגמרא (בבא מציעא פג:) קוים אני
 מכלה מן הכרם). והסנה צוער באש
 התאוה של היצר הרע, שמחמם
 ומלהט את גופו של אדם. וכמו
 שמצינו בגמרא (קידושין פא.) צרב
 עמרם שבה לידי נסיון, ואשבעיה
 ליצריה דינפק מיניה, נפק מיניה כי
 עמודא דנורא, אמר ליה חזית דאת
 נורא ואנת בשרא, ואנת עדיפנא מינך
 ע"כ. ומשה רבינו תמה על הסנה
 הצוער באש, למה הסנה איננו אוכל,
 למה אין הקב"ה מכלה אותו כליל.
 ועל זה בא התשובה, כי לא ידח
 ממנו נדת, ואני ה' אחר שיחטא
 לעודד גם הרשעים שישוּבו אל ה',
 ויקרא אליו אלקים מתוך הסנה, אני
 עומד שם, וידי פרוסה אליו, לעולם
 לא מאוזר, ותמיד נשאר צהאדם
 ניצוץ אלקי שלא נפגם, שממנו יוכל
 לחדש מצבו, ואשרי זקנתנו שכיפרה
 ילדותנו. וזהו שדבר ה' אתו כעת
 משפט, הלא אני ה' דאתגלית לך
 בגו קניא, ושם הראיתי לך כי אני
 ה' גם בתוך הסנה, ואני עומד תמיד
 אלל האדם, וצרגע שרוצה לפנות אלי,
 אני עומד אתו עמו לקרבו שיוכל
 להשלים רצונו ולהתקרב אל ה'.

לו נדיקים שיסייעו אותו להתקרב לעבודת ה', שהרי מתחלה עובדי עבודה זרה היו אצותינו, ועשרה דורות מנח עד אברהם שכולן היו מכעיסין וצאין עד שבא אברהם וקבל שכר כולם (אצות ה-ב), וכל מה שהשיג אברהם היה רק בזכות שרצה באמת להכיר את צורא, נתגלה אליו ה', אחר שמנח את לבו נאמן לפניו, ואז הביט עליו בעל הצירה ואמר לו אני הוא בעל העולם.

והגדה ה' נתגלה להאצות הק' בשם שד"י, ופירושו של שם זה אמרו חז"ל (מגיגה יב). אני אל-ל שד"י (בראשית יז-א), אני אל-ל שאמרתי לעולמי די, דבשעה שצרח הקצ"ה את העולם, היה מרחיב והולך כשתי פקעיות של שתי עד שגער צו הקצ"ה והעמידו שנאמר (איוב כו-יא) עמודי שמים ירופפו ויתמהו מגערתו ע"כ. ומצינו ציעקב אבינו שאמר לצניו, וא-ל שד"י יתן לכם רחמים לפני האיש (בראשית מג-ד), וצרש"י מי שאמר לעולם די, יאמר די לצרותי (תנחומא י) ע"כ. והענין הוא, דאיתא במשנה (אצות ה-א) בעשרה מאמרות נצרח העולם, ומה תלמוד לומר, והלא במאמר אחד יכול להצרות, אלא להפרע מן הרשעים שמאצדים את העולם שנצרח בעשרה מאמרות, וליתן

וייש לנו לזכור כי אין הקצ"ה בא בטרוניא עם צריותו, ואינו נותן נסיון לאדם שאין צידו להתגבר עליו, ואם בא לידו נסיון, ייתן לו גם כוחות הנפש שיוכל להתגבר, שאם לא כן, לא היה בא לידי נסיון. — ואיתא בגמרא (כחצות לג:) אמר רב אלמלי נגדוה [יסורין] לחנניה מישאל ועזריה פלחו לאלמא ע"כ. והיינו שהגם שמסרו נפשם להשרף על קדושת שמו ית', מכל מקום אם היו מייסרים אותם ציסורים, לא היו יכולין לעמוד, והוא פלחו לאלמא. והוא פליאה שכנראה שממעט צמעלתם של חנניה מישאל ועזריה, ולמה הביאו זאת חז"ל שנראה כגנות. וכתב צספר חידושי הר"מ על התורה (דף רנא). כי חז"ל רצו להורות לנו שאין הקצ"ה מנסה את האדם צנסיון שאינו יכול לעמוד צו. וכיון שגלוי היה לפניו ית"ש דאם הוא נגדוהו הו פלחי לאלמא, לכן לא ניסם צזה, אלא להפילם צכבשן האש. וכן הוא צכל אדם, כל הנסיונות שעוצרים עליו יכול הוא לעמוד צהן עכדה"ק.

וזהו שאמר לו ה', וארא אל אברהם וגו', הלא נתגלית לאברהם שראה צירה דולקת, והראיתי לו שאני מציץ ועומד שם ומסייע לכל הצא לטהר. והרי גם אברהם עצמו לא היו

הצורה. וזו כוונת המשנה, צעשרה מאמרות נצרה העולם, כלומר הצורה ית' הלביש את אורו צעשרה לבושים. כי מאמר הוא גם כן לשון לבוש על דרך צנע אמרתו (איכה ג-יז) ותרגומו צנע פורפירא דיליה.

ויעל זה מקשה והלא צמאמר אחד יכול להצרות, כלומר הלא די היה אילו נשארה הצריאה צרוחניותה שהיתה צמאמר הראשון, ואז היה האדם מכיר יותר טוב את האור האלקי המחיה הכל, ולאחזה לורך צאו המאמרות האחרות שעל ידם נתגשמו הדברים. ועל זה משיב להפרע מן הרשעים וליתן שכר טוב לנדיקים, כי צאם היתה נשארה הצריאה צרוחניותה אז לא היה יצר ולא תאות גשמיות, וממילא לא היה מקום לא לשכר עבור הנדיקים, כי ההסתרה לא היתה כל כך גדולה. ולא היה מספיק העונש להרשעים כי לא היה להם הצטדקות. ולכן נתגשמה הצריאה צעשרה מאמרות, ועל ידי זה יוכל להקל מהרשעים העונש על שגיאותיהם, כי יש להם טענה שלא הכירו חלקותו מחמת רוב הלבושים שנתלבש בהם. וליתן שכר טוב לנדיקים שמקיימין את העולם בקדושת מעשיהם, אף שנצרה צעשרה מאמרות, והלבושים וההסתרות מרובות, ובכל זאת הם מכירים חלקותו

שכר טוב לנדיקים שמקיימין את העולם שנצרה צעשרה מאמרות. והמפרשים נתקשו בכוונת המאמר הזה, הלא אין זה מומדת טובו לצורה את העולם צעשרה מאמרות, כדי להפרע מן הרשעים עונש גדול, ואדרבה היה לו לצרוא צמאמר אחד כדי להקל צעונסם. ועוד תקשה כיון שצידו היה לצרוא צמאמר אחד, ולא נצרך להצריאה עשרה מאמרות, וכי צעזיל שהאריך לצרוא צעשרה מאמרות, עולה צריאתו צחשיבות יתירה. הלא אומן שיכול לעשות כלי צשעה אחת, והתענל ועשאו צעשרה שעות, אף על פי כן אין חשיבותו ומחירו עולה יותר צעזיל שעשאו צעשרה שעות.

והמפרשים תירצו (עיין צמדש שמואל, וצמורת אבות, הוצאו צספר לקוטי צמר לקוטי), כי צמאמר הראשון צצר נצרה כל העולם צפעס אחת, ואחר כך על ידי שאר המאמרים היו כל הדברים מתגשמים. והיינו כי ענין עשרה מאמרות של הצריאה הם לבושים על האור האלקי השופע בה. ויען כי הכח האלקי המחיה את כל הצריאה מלובש צעשרה לבושים אלו, לכן נמשך אשר לפעמים אינו רואה האדם את הכח האלקי המונח צטצע ועושה היפוך רצון

עוד, ומעזירין אותם על דעתם ודעת קונם, השיב לו ה', וארא אל אברהם וגו' באל-ל שד-י, להורות שאמר לעולמו די, שלא תתגשם ביותר עד שיעזירו את האדם על דעת קונם, וכמו כן אומר לנרותיהם די, שלא יתן יסורין יותר ממה שיוכלו לסבול, ויעזירו אותם על דעת קונם.

וּבְרֵאשִׁית דלכך נזכר שם זה לראשונה במצות מילה, וירא ה' אל אברהם ויאמר אליו אני אל-ל שד-י התהלך לפני והיה תמים (בראשית יז-א). כי מצות מילה איננה רק מילת ערלת בשר, אלא הכנה לשמירת קדושת הצרית על כל ימי חייו, שלא יפגום קדושתו, אם כי חטאים אלו נפשם של אדם ממחמתו, וכמאמרם (חגיגה יא): עריות נפשו של אדם ממחמתו ומתאוה להם, וצין צפניו וצין שלא צפניו נפיש יצריה ע"ש. — ואם כן יאמר האדם, איך יכולין לזוות על דברים שאי אפשר לו לאדם לעמוד בהם, על כן נתגלה אליו ה' אז בשם אל-ל שד-י, בהשם הזה שאמרתי לעולמי די, כדי שלא יהיו הנסיונות יותר ממה שהאדם יוכל לסבול, כן הוא בכל משך ימי הצריאה, תמיד תהיה העולם במצב כזה, שיאמר גם לנרותיו די, שלא יתן לנו נסיונות כאלו שלא נוכל לעמוד בהם, כי אני

ית"ש, ושומרים דרך ה' לעשות נדקה ומשפט ודפח"ח. (ועיין שמן ראש ח"ה פ' שמיני רע"ו).

וְהִנֵּה כמו שבצריאת העולם דקדק ה' לברוא העולם במדה ובמשקל מדוייק, בעשרה מאמרות, שלא תהיה גילוי כבוד ה' יותר מדי, וכן ההסתר לא תהיה יותר מדי, ולא תתגשם העולם ביותר, עד שיוגדל הנסיון לעבוד את ה'. כמו כן הוא בהצרות שה' נותן לפעמים לאדם, הוא גם כן במדה ובמשקל, שהיסורין לא יעזירו אותו על דעת קונו, וכדרך שאמרו (עירובין מא:): דקדוקי עניות מעזירין את האדם על דעתו ועל דעת קונו ע"ש. ובכתנות אור (פ' ויא) פירש הכתוב (שם כח-כ) 'ונתן לי לחם ללחול ובגד ללבוש', היינו שלא יהיה לי דקדוקי עניות, ואז 'והיה ה' לי לאלקים', שלא יעזירו אותו על דעת קונו ע"ש. ולכן התפלל יעקב בעת צרה בשם שד"י, שמי שאמר לעולמו די, שלא תתפשט באופן שיהיה ההסתר גדול, שאז הנסיונות הם עמומות, יאמר די גם לנרותי, שלא יגיעו לדרגה שיעזירו אותו על דעת קונו.

וּבְאֵשֶׁר התרעם משה, למה הרעותה לעם הזה, שקישוי השיעבוד הוא יותר מדאי, שאין בכחם לסבול

ה' קודם שיחטא, שנותן לו עזר וסיוע
 שלא להכשל בהחטא, וה' לא יעזבנו
 בידו. והקישויים שיש לעבור עד
 שמגיעים להיות קדושים, יש תמיד
 עזר אלקי להאדם הרונה באמת לעבוד
 את צוראו.

שד-י עומד לימין האדם תמיד, הן
 קודם החטא, סומך ומעודד שיוכל
 לעמוד בנסיונות הזמן שלא להכשל,
 ואני ה' לאחר שיחטא, ידו פרושה
 לקבל שבים מתחת כנפי החיות, וקרוצ
 ה' לנשצרי לב. ובשצבו קושר לו כתר
 כמותו, עד שצמקום שצעלי תשובה
 עומדים אין נדיקים גמורים עומדים.
 וכה יתן ה' שנוכל לשוב בתשובה
 שלימה לפניו, ולתקן כל הפגמים
 בחיים חיותנו, ולא על ידי יסורין
 וחלאים רעים, אלא מחוק צרחמך
 הרצים כל שטרי חובותינו.

וזדהו שאמר ה' לאברהם, אני א-ל
 שד-י, 'התהלך לפני', מנזות זו
 שאני מנזות אותך איננה רק לפי שעה,
 מילת ערלת צשר, אלא התהלך צו,
 לילך בקדושה זו כל הימים, 'זהיה
 תמים', שלא תפגום בצרית, ואני א-ל

על הטוב יזכר
ידידינו החשובים שהשמחה במעונם
שנדבו להוצאת קונטרס הזה

* * *

הר"ר אהרן בויער נ"ו
לרגל נישואי בנו החתן שמואל יוסף נ"ו
עב"ג בת הר"ר יעקב שלמה בראווער נ"ו

* * *

הר"ר יושע בלומענפעלד נ"ו
לרגל הולדת נכדתו למזל טוב

* * *

הר"ר בנציון דייטש נ"ו
לרגל הולדת בנו למזל טוב

ברכותינו בזה צרופה לידידינו היקרים
לאברכים החשובים העוסקים בצרכי ציבור באמונה

הר"ר שלמה שיין הי"ו

הר"ר יצחק אייזיק איידליס הי"ו
לרגל התעמרותם אצל הדינער של מוסדותינו הק'

ויהי רצון שיוכו להמשיך בפעולותיהם הטובים
מתוך נחת והרחבה אכי"ר

בהוקרה

מכון מעדני מלך